

Az erdei- és vörösfenyő máramarosi tenyésztésének kérdéséhez.

Irta: Kreybig László, m. kir. főerdész.

Az „Országos Erdészeti-Egyesület“-nek m. évi augusztus 25-én Bustyaházán tartott zárgyülésén a többek közt azon kérdés is tárgyalás alá került, hogy mily intézkedések volnának az iránt teendők, hogy a máramarosi fenyvesekben igen gyakran és nagy mérvben előforduló széldöntéseknek gátot lehessen vetni, mi által nemcsak az állab megmentése volna elérve, de a szúrovar pusztítása is meg volna akadályozva.

A mint tapasztaltuk, ezen fontos kérdésben a nézetek nagyon eltérők voltak, és a mennyiben e tekintetben szerény véleményemet nyilvános beszédben — a rossz sikertől tartva — nem nyilvánítottam, jónak vélem azt most írásban teljesíteni.

Világos dolog — miként a t. tagtársak által fejtegetve is lőn — hogy a tiszta luczfenyvesek hátrányai legczélszerűbben vegyes állabok nevelése által ellensúlyozhatók.

A vitának főtárgyát a vegyítésre használandó fanemek választása képezte. Több tisztelt tagtárs a vörösfenyő mellett emelt szót, és pedig azon oknál fogva, hogy ezen fanem választása által egy igen értékes, felette keresett és a máramarosi viszonyoknak legjobban megfelelő faanyagot lehetne nyerni. Mások pedig a vörösfenyőt elítélték, mivel a neki megfelelő talajra itt nem talál.

Annyi bizonyos, és ezt tapasztalásból mondhatom, hogy a vörösfenyő, általában véve, a máramarosi fenyvesekben előnyös és megfelelő talajra nem akad.

Hogy az alantabb fekvő helyeken a vörösfenyő előnnyel nem tenyészthető, az bebizonyított tény, mert azt a királymezői, a rahói és fajnai kerületekben tett kísérletek eléggé igazolják. Hogy a felső, a havas alatti régiókban sem tenyészthető ezen fanem, azt azon tapasztalásból meritettem, hogy a

trebusai és fajnai erdőgondnokságokban, közel a havashoz, egyes elszórt és némely helyen csoportban álló vörösfenyő példányokra akadtam, melyek külalakjukra és minőségükre nézve teljesen hasonlóak a völgyben nevelt vörösfenyőkhöz.

Máskülönben kétségbe nem vonható, hogy ily nagy kiterjedésű erdőkben, mint a máramarosiak, jelentékeny területek találhatóak, melyek fekvésüknél, talajoknál és helyi viszonyaiknál fogva, a vörösfenyő növéseinek teljesen megfelelnek.

Elvitázhatatlan tény, hogy a legcélszerűbb elegy bizonyos magasságig a lombfa, nevezetesen kőris, szil, juhar; a tűlevelűek közül pedig a jegenyefenyő, melyek mély gyökérzetük által az állapot a széldöntéstől, lombozatuk által pedig a szűrovarpusztításoktól megóvják.

A mennyiben azonban itt nem csak tisztán vegyes állabokról mint olyanokról van szó, hanem olyanokról is, melyeknek nevelése által egyszersmind értékesebb faanyagot is nyerni óhajtunk, tudniillik oly faanyagot, mely hivatva volna építkezéseknél, különösen vízépitményeknél a nagy értékkel bíró, de fájdalom már fogyatékán levő tölgyfát legalább megközelítőleg pótolni: helyén találok itt ez alkalommal tapasztalataim nyomán ezen irányban is elmondani nézeteimet.

Herczeg Pálffy delrekői uradalmában, hol néhány évig szolgáltam, alkalmam volt tapasztalni, hogy az erdei fenyő nemcsak a futóhomokon, hol rengeteg buján növő tiszta állabokat képez, de a kis kárpátok legfelső helyein is vegyes állabokban, talajválogatás nélkül előfordul. Mindkét helyen kitünő épületi fát szolgáltat, mely bátran akár vízépitményeknél, akár pedig száraz építkezéseknél, a vörösfenyővel versenyezhet.

Tapasztaltam továbbá, hogy az erdei fenyőelegyben akár tölgy, akár pedig más Magyarországbán honos tűlevelű fanemek között feladatának teljesen megfelel.

E tekintetben a legszebb tapasztalást szereztem itt Mára-

marosban, nevezetesen a szigeti erdőgondnokság akna-sugatagi védkerületében levő, 86 hold nagyságu, ugynevezett kir. erdő-kertben, hol kötött agyagtalajon előfordul eleyben a tölgy, vörös fenyő és erdei fenyő. A vörösfenyő vastagabb példányai (35—40 ctm.) többnyire bélkorhadtak és csúcsaszályban*) is szenvednek, az erdei fenyő azonban, mely részint egyenkint, részint csoportokban fordul elő, oly szép egyenes és egészséges 40—50 ctm. vastagságu példányokat szolgáltat, hogy építkezési céloknak teljesen megfelel.

Hogy az erdei fenyő magasabb régiókban is előnyvel tenyészthető, bizonyítja azon tény, hogy a fajnai gondnokságban több helyen találtam az erdei fenyőt, de különösen feltűnő volt előttem, hogy közvetlen a havas alatt fekvő katarámi nevű erdőrészben egyenkint és csoportokban oly szép egészséges példányokra akadtam, hogy vastagság és magasságban is versenyeztek a luczfenyővel.

Ezen terület épen vágás alá kerülvén, az erdei fenyők is leejtettek. Mindössze 20 drb 6—8 méter hosszú 40—55 ctmtr vastag rönkö lett termelve és fűrészárúvá feldolgozva.

A tapasztaltakból ítélve, azt hiszem, hogy az erdei fenyő mindenütt ott, a hol a vörösfenyő tenyészthető, vegyes állabok nevelésére alkalmas, és nevelése által egyszersmind az óhajtott cél is elérve volna, t. i. hogy a gyakori széldöntéseknek és szúrovar-pusztításoknak gátot lehetne vetni, de egyuttal értékesebb, a vörösfenyőhöz hasonló faanyagot nyerhetnénk.

A mennyiben pedig magasabban fekvő termőhelyeken, mint előbb emlitém, nagy kiterjedésű területek is vannak, a hol a vörösfenyő sikerrel volna tenyészthető, igénytelen véleményem oda irányul, hogy a talaj alkalmatosságához és a helyi viszonyokhoz mérten, a tiszta luczfenyő-állabok vegyítésére első sorban az erdei, másodsorban a vörösfenyő volna választandó.

*) E helyett jövőre a »esúcsszáradás« szót ajánljuk.

A szerk.